

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΚΑΠ ΦΑΚΕΛΟΣ

Όλοι παραπονιούνται κανένας δεν πουλάει γη

Την πλήρη σύγκλιση με περιφερειακό μοντέλο επιλέγουν οι Έλληνες αγρότες

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΟΝΤΟΝΗ
kontonis@agronews.gr

Την καταβολή ενός ενιαίου ποσού πληρωμής ανά ομοειδείς κατηγορίες καλλιέργειας και εκτροφής για όλους τους παραγωγούς, επέλεξε ως το προτιμότερο σύστημα άμεσων ενισχύσεων το 70% των Ελλήνων αγροτών, σε επίσημη έρευνα που διεξήχθη στα πλαίσια της διαβούλευσης για τη νέα ΚΑΠ στη χώρα μας. Μάλιστα, 3 στους 4 δήλωσαν αδικημένοι από τον τρόπο που λειτουργεί το σημερινό σύστημα πληρωμών (εξαίρεση κυρίως οι 65άρηδες και άνω), με μόλις ένα 7,5% να θέλει να διατηρηθεί η σημερινή κατάσταση. Όσον αφορά τα διαρθρωτικά προγράμματα, σε απόλυτη προτεραιότητα τέθηκε η προσέλκυση νέων αγροτών, καθώς παρά τις όποιες οικονομικές δυσκολίες, το 32,8% των νεότερων παραγωγών δηλώνει πως ανανεώνει τον εξοπλισμό του ετησίως, όταν ένας στους πέντε Έλληνες αγρότες (21,8%) εμφανίζεται να μην επενδύει ποτέ

σε μηχανολογικό εξοπλισμό. Πρόκειται κυρίως για παραγωγούς άνω των 65 ετών με χαμηλά εισοδήματα που απασχολούνται κατά βάση στη ζωική παραγωγή, γεγονός που για άλλη μία φορά επιβεβαιώνει την αναγκαιότητα υποστήριξης ενός πριμ εξόδου για όσους βρίσκονται κοντά στη «δύση» της παραγωγικής διαδικασίας. Κι αυτό, την ώρα που μόλις ένα 5,2% των άνω των 65 σχεδιάζει να νοικιάσει τη γεωργική του εκμετάλλευση, ενώ μόνο το (3%) σκέφτεται να την πουλήσει.

Η έρευνα με τίτλο «Θέσεις, απόψεις και προτάσεις του αγροτικού κόσμου για τη νέα ΚΑΠ και το μέλλον των αγροτικών περιοχών» που πραγματοποιήθηκε από το Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο, φιλοξενεί παράλληλα και ενδιαφέρουσες πτυχές σχετικά με το αγροτικό εισόδημα. Το 67,4% απάντησε πως το αγροτικό του εισόδημα έχει μειωθεί σε σχέση με πέντε χρόνια πριν, και ως μεγαλύτερη δυσκολία της παραγωγικής δραστηριότητας αναφέρεται σε ποσοστό 83,4% οι χαμηλές τιμές πώλησης των

αγροτικών προϊόντων. Στο ερώτημα για το αν θα συνέχιζαν οι συμμετέχοντες τη γεωργική / κτηνοτροφική δραστηριότητα σε περίπτωση που δεν υπήρχαν επιδοτήσεις, το 49,6% απαντά πως σίγουρα και μάλλον σίγουρα θα συνέχιζε, έναντι 49,4% που θα διέκοπτε.

Η έρευνα εξετάζει και πτυχές της αγροτικής ζωής, πράγματα από το πιο απλό (π.χ πόση ώρα χρειάζεται ένας αγρότης για να πάει σε μία τράπεζα), έως το συνολικό επίπεδο διαβίωσής.

Σημειώνεται εδώ πως στους ερωτηθέντες η μεγάλη πλειοψηφία δήλωσε ότι η κύρια αγροτική του ενασχόληση αφορά τη φυτική παραγωγή. Το 63,1% των απασχολούμενων διέθεταν γεωργική εκμετάλλευση έως 50 στρέμματα, το 20,2% του δείγματος 51-100 στρέμματα και το 15,8% πάνω από 100 στρέμματα. Με τη ζωική παραγωγή δήλωσε ότι ασχολείται ως κύρια δραστηριότητα το 5,7%, με τη μεγάλη πλειοψηφία να διαθέτει στην εκμετάλλευσή του αιγοπρόβατα, ενώ ένα ποσοστό της τάξης του 7,8% εμφανίζεται με μεικτή παραγωγική δραστηριότητα.

“

**Εθνικό
Αγροτικό Δίκτυο**

Η έρευνα με τίτλο «Θέσεις, απόψεις και προτάσεις του αγροτικού κόσμου για τη νέα ΚΑΠ και το μέλλον των αγροτικών περιοχών» πραγματοποιήθηκε από το Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο

Χωρίς επιδοτήσεις οι μισοί αγρότες θα εγκατέλειπαν

Αξιοποίηση των εργαλείων αναδιανομής στις άμεσες ενισχύσεις και πιο αποδοτικά προγράμματα Βιολογικών και Νέων Αγροτών ζητάνε οι Έλληνες από τη νέα ΚΑΠ

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΟΝΤΟΝΗ
kontonis@agronews.gr

Σαφή εντολή προς την πολιτική ηγεσία να αξιοποιήσει στο μέγιστο βαθμό τα εργαλεία σύγκλισης και αναδιανεμητικών πληρωμών που έχει στη διάθεσή της τη νέα προγραμματική περίοδο, συνιστούν τα αποτελέσματα της έρευνας με θέμα «Θέσεις, απόψεις και προτάσεις του αγροτικού κόσμου για τη νέα ΚΑΠ», που διεξήγαγε το ελληνικό Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο. Συγκεκριμένα στην ενότητα που διερευνάσε το «κομβικό ζήτημα», όπως αναφέρεται, των άμεσων ενισχύσεων προκύπτει η σε μεγάλο βαθμό πεποίθηση του αγροτικού πληθυσμού για το μη δίκαιο τρόπο καταβολής τους. Συγκεκριμένα τρεις στους τέσσερις ερωτώμενους, ποσοστό 75,1% θεωρεί άδικο τον τρόπο καταβολής των ενισχύσεων έναντι 19,5% που πιστεύει ότι ο τρόπος που μοιράζονται αυτές είναι δίκαιος. Δεν παρατηρούνται σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των δημογραφικών ομάδων με εξαίρεση ίσως την ηλικιακή ομάδα άνω των 65 ετών που θεωρούν δίκαιο τον τρόπο καταβολής σε ποσοστό 27,3%.

Ως προς τον τρόπο καταβολής των ενισχύσεων, το 68,7% του δείγματος επιλέγει την καταβολή ενός ενιαίου ποσού ενίσχυσης ανά ομοειδείς κατηγορίες καλλιέργειας και εκτροφής (πλήρης σύγκλιση με περιφερειακό μοντέλο). Ενιαίο ποσό ενίσχυσης για όλους, ανεξαρτήτως όμως καλλιέργειας ή εκτροφής, προκρίνει το 15,5%, ενώ τη διατήρηση του υφιστάμενου τρόπου καταβολής υποστηρίζει το 7,5%. Η ανάλυση του δείγματος δεν διαφοροποιείται σημαντικά μεταξύ των δημογραφικών και κοινωνικών ομάδων του πληθυσμού.

Αξίζει να σημειωθεί εδώ πως στο ερώτημα για το αν θα συνέχιζαν οι συμμετέχοντες την γεωργική / κτηνοτροφική δραστηριότητα σε περίπτωση που δεν υπήρχαν επιδοτήσεις τα ποσοστά του εξεταζόμενου πληθυσμού μοιράζονται, α-

Πάνω από 20 λεπτά για μια μετακίνηση στην τράπεζα

Οι κάτοικοι των μικρότερων δημοτικών ενοτήτων είναι αυτοί που σε μεγαλύτερο ποσοστό πρέπει να μετακινηθούν από τον τόπο κατοικίας τους σε απόσταση μεγαλύτερη των 20 λεπτών για να έχουν πρόσβαση σε ιατρικές υπηρεσίες πρωτοβάθμιας υγείας (46,1%), τράπεζες (45,7%), εξειδικευμένες παραιτήσιμες υπηρεσίες (41,6%), δημόσιες υπηρεσίες και ΚΕΠ (38,4%). Το 48% ωστόσο του δείγματος εμφανίζεται να έχει άμεση πρόσβαση στο σύνολο των υπηρεσιών και των καταστημάτων εντός του τόπου κατοικίας του. Σημειώνεται πως το 57,1% του δείγματος κατοικεί σε δημοτική ενότητα με πληθυσμό έως 2.000 άτομα. Οκτώ στους δέκα κατοίκους, ποσοστό 79,7% δηλώνει ικανοποιημένο από το συνολικό επίπεδο ζωής του και θεωρεί ότι αυτό είναι υψηλότερο από τη ζωή σε ένα μεγαλύτερο αστικό κέντρο. Ο μεγαλύτερος βαθμός ικανοποίησης εμφανίζεται στους κατοίκους των μικρών δημοτικών ενοτήτων και στις ηλικίες άνω των 65 ετών.

φού το 49,6% απαντά πως σίγουρα και μάλλον σίγουρα θα συνέχιζε, έναντι 49,4% που θα διέκοπτε την αγροτική δραστηριότητα. Φαίνεται λοιπόν εδώ το πόσο θεμελιώδους σημασίας είναι να στηθεί ένα δίκαιο σύστημα ενισχύσεων τη νέα περίοδο, καθώς τα ποσά αυτά είναι τα μόνα που κρατάνε μία μεγάλη μερίδα των Ελλήνων αγροτών στο επάγγελμά.

Ζητείται προτεραιότητα σε νέους αγρότες και βιολογική γεωργία στο καινούργιο ΠΑΑ

Στήριξη της βιολογικής γεωργίας και των νέων αγροτών είναι τα βασικά προγράμματα που θέλουν να δουν ενισχυμένα και με περισσότερα κονδύλια στη νέα ΚΑΠ οι Έλληνες παραγωγοί. Μάλιστα, το 36,5% είναι διατεθειμένο να περάσει από τη συμβατική στην βιολογική γεωργία έναντι 49,1% που δεν έχει κάποια τέτοια πρόθεση. Το 10,2% των ερωτηθέντων έχει κάνει ήδη αυτό το βήμα, ενώ στην αλλαγή αυτή αντιδρούν κυρίως οι μεγαλύτεροι σε ηλικία παραγωγοί, σε αντίθεση με τους νεότερους που σε ποσοστό 13,9% καλλιεργεί ήδη βιολογικά, ενώ το 43,5% το σκέφτεται σοβαρά.

Παράλληλα, το 29% των ερωτηθέντων εμφανίστηκε στην έρευνα πρόθυμο να υιοθετήσει φιλοπεριβαλλοντικές πρακτικές. Πάντως, στην απολύτη ιεράρχηση, όταν ζητήθηκε δηλαδή από τους συμμετέχοντες να επιλέξουν την πιο σημαντική προτεραιότητα, η προσέλκυση νέων αγροτών καταλαμβάνει την πρώτη θέση με ποσοστό 25,1% και ακολουθούν η ανάπτυξη συνεργατικότητας με 20,3% και η προστασία του περιβάλλοντος με 20,2%.

Ενδιαφέρον, παρουσιάζει επίσης το γεγονός πως για τα μέλη της νεότερης ηλικιακής ομάδας 18-39 ετών, ως πρώτη προτεραιότητα για τη νέα ΚΑΠ ιεραρχείται η ανάπτυξη της συνεργατικότητας, ενώ για τις υπόλοιπες ηλικιακές ομάδες η προσέλκυση νέων αγροτών στις αγροτικές περιοχές.

Το 26,4% των Ελλήνων αγροτών δηλώνει πρόθυμο να συνεχίσει την καλλιέργεια και μετά τη συνταξιοδότησή του.

Διαφοροποίηση στο εισόδημα εμφανίζεται ανάμεσα στα είδη αγροτικής ενασχόλησης, αφού αύξηση του εισοδήματος σε ποσοστό 17% κατέγραψαν οι απασχολούμενοι στις μεικτές καλλιέργειες.

Μόλις ένα 3% πουλάει τη γη μετά τη συνταξιοδότηση

Η γεωργική εκμετάλλευση είναι ένα περιουσιακό στοιχείο που οι Έλληνες αγρότες δύσκολα αποχωρίζονται, αφού με τη συνταξιοδότησή τους το 34,4% θα τη μεταβιβάσει στα παιδιά τους, ενώ το 26,4% δηλώνει πρόθυμο να συνεχίσει την καλλιέργεια και μετά τη συνταξιοδότησή του, σύμφωνα με την έρευνα. Αξίζει να σημειωθεί πως μόλις 5,2% σχεδιάζει να νοικιάσει τη γεωργική του εκμετάλλευση, ενώ ακόμη μικρότερο ποσοστό 3% σκέφτεται να την πουλήσει.

Ως μεγαλύτερη δυσκολία τώρα της παραγωγικής δραστηριότητας αναφέρεται σε ποσοστό 83,4% οι χαμηλές τιμές πώλησης των αγροτικών προϊόντων. Ακολουθούν το αυξανόμενο κόστος των τιμών των φυτοφαρμάκων και αγροτικών εφοδίων με 41,4% και τα κόστη που προκύπτουν λόγω των ζημιών που προκαλούν τα ακραία φαινόμενα με 35,6%. Το 25% του δείγματος αναδεικνύει το ζήτημα της υψηλής φορολόγησης, ενώ το 23,4% εμφανίζεται να δυσκολεύεται στην εξεύρεση αγοραστικού κοινού για την διάθεση των προϊόντων του.

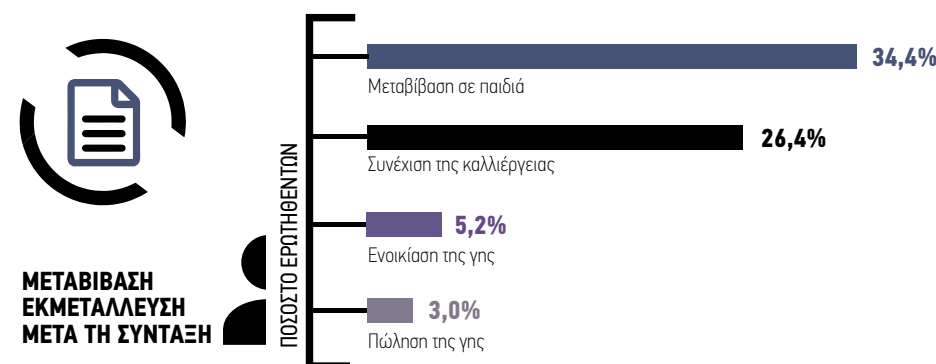
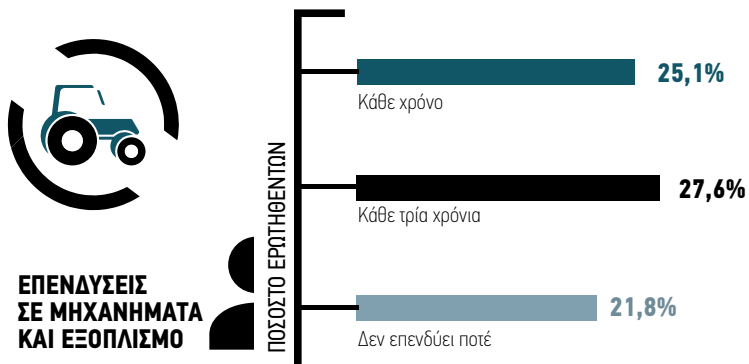
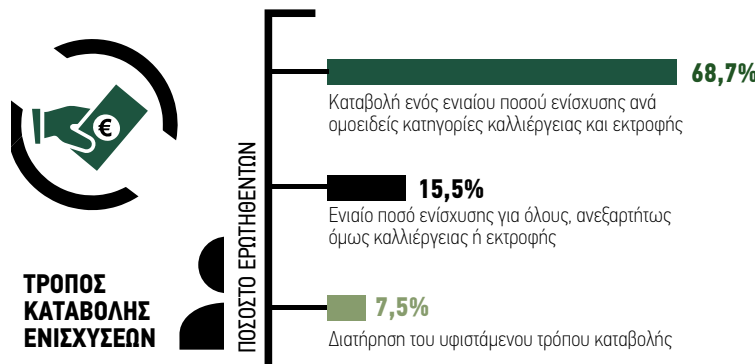
Μία φορά το χρόνο επενδύουν σε αγροτικό εξοπλισμό κυρίως οι νέοι αγρότες

Παρά τις όποιες οικονομικές δυσκολίες, ένας στους τέσσερις παραγωγούς (25,1%) δηλώνει ότι επενδύει σε μηχανήματα και εξοπλισμό κάθε χρόνο, με τους νεότερους να ανανεώνουν τον εξοπλισμό τους ετησίως σε ποσοστό 32,8%, το οποίο βγαίνει μειούμενο όσο αυξάνει η ηλικία. Το 27,6% επενδύει σε νέα μηχανήματα κάθε τρία περίπου χρόνια, ενώ ένας στους πέντε (21,8%) εμφανίζεται να μην επενδύει ποτέ σε μηχανο-

λογικό εξοπλισμό. Πρόκειται κυρίως για παραγωγούς άνω των 65 ετών με χαμηλά εισοδήματα που κυρίως απασχολούνται στη ζωική παραγωγή (32,8). Ο λόγος για την ομάδα του δείγματος που επενδύει κάθε δέκα χρόνια ή ποτέ εδράζεται στην έλλειψη ιδίων πόρων σε ποσοστό 64,9%.

Το 67,4% απαντά πως το αγροτικό του εισόδημα έχει μειωθεί σε σχέση με πέντε χρόνια πριν, έναντι 19,8% που δηλώνει ότι έχει παραμείνει σταθερό και 11,6% που έχει αυξήσει τις απολαβές του από την αγροτική παραγωγή. Ο ηλικιακός παράγοντας συσχετίζεται με τις απαντήσεις, αφού οι νεότερες ηλικίες βλέπουν το εισόδημά τους να ανεβαίνει, έναντι των μεγαλύτερων που σε ποσοστό 71% εμφανίζονται με μειωμένο αγροτικό εισόδημα.

Σχετική διαφοροποίηση στο εισόδημα εμφανίζεται ανάμεσα στα είδη αγροτικής ενασχόλησης, αφού αύξηση του εισοδήματος σε ποσοστό 17% κατέγραψαν οι απασχολούμενοι στις μεικτές καλλιέργειες, έναντι 11,6% στη φυτική και 4,7% στη ζωική παραγωγή. Σημειώνεται πως περισσότερο από τέσσερις στους δέκα παραγωγούς, ποσοστό 43,1% δηλώνουν ότι διαθέτουν και κάποιο άλλο εισόδημα πέραν του αγροτικού. Το μεγαλύτερο ποσοστό τους, βέβαια, 86,3% προέρχεται από τους ετεροαπασχολούμενους και όχι τους κατ' επάγγελμα αγρότες οι οποίοι εμφανίζονται με εισόδημα πέραν του αγροτικού σε ποσοστό 28,9%. Επιπλέον, οι νεότερες ηλικίες στηρίζονται σε ποσοστό 71,3% μόνο στο αγροτικό εισόδημα σε αντίθεση με τους άνω των 65, οι οποίοι σε ποσοστό 60,7% δηλώνουν εισοδήματα πέραν του αγροτικού.

Μόλις το 1/3 των αγροτών πρόθυμο για «πράσινες» πρακτικές

Οι φιλοπεριβαλλοντικές πρακτικές θα είναι μονόδρομος και για τη βασική ενίσχυση

Οι πράσινες ενισχύσεις της νέας ΚΑΠ φαίνεται πως αντιμετωπίζονται ως «αναγκαίο κακό» από τους αγρότες που συμμετείχαν στην έρευνα, καθώς μόλις ένα 29% εμφανίζεται πρόθυμο να υιοθετήσει φιλοπεριβαλλοντικές πρακτικές. Ωστόσο, το να ακολουθήσουν αυτές τις πρακτικές θα είναι μονόδρομος όχι μόνο για τα νέα εργαλεία πρασινίσματος αλλά και τη βασική ενίσχυση.

Μάλιστα, όσον αφορά τη βασική πληρωμή, αναμένονται αλλαγές ως προς τις απαραίτητες ενέργειες και φροντίδες που θα απαιτούνται στις εκμεταλλεύσεις (ενισχυμένη πολλαπλή συμμόρφωση), γεγονός που θα δυσκολέψει περαιτέρω την κατάσταση. Πιο συγκεκριμένα, αναφορικά με το κεφάλαιο «Επίδραση της κλιματικής αλλαγής» και τις ερωτήσεις που κλήθηκαν να απαντήσουν οι συμμετέχοντες στην εν λόγω έρευνα, για το 81,2% του δείγματος η κλιματική αλλαγή μεταφράζεται σε αυξημένο κίνδυνο για την αγροτική παραγωγή από τις τρέχουσες φυσικές καταστροφές.

Ωστόσο, ένας στους τρεις μόνο αναγνωρίζει την ανάγκη μείωσης της χρήσης εισροών στο χωράφι, όπως και πως είναι ζωτικής σημασίας η μείωση της χρήσης των υδάτινων πόρων. Για τους λόγους αυτούς, το ίδιο ποσοστό (31%) είναι διατεθειμένο να προχωρήσει σε επενδύσεις για την προστασία των φυσικών πόρων.

Πέρασμα από τη συμβατική στη γεωργία βιολογικής μορφής

Ενώ, το 36,5% είναι διατεθειμένο να περάσει από τη συμβατική στη βιολογική γεωργία έναντι 49,1% που δεν έχει κάποια τέτοια πρόθεση. Το 10,2% των ερωτηθέντων έχει κάνει ήδη αυτό το βήμα, ενώ στην αλλαγή αυτή αντιδρούν κυρίως οι μεγαλύτεροι σε ηλικία παραγωγοί, σε αντίθεση με τους νεότερους που σε ποσοστό 13,9% καλλιεργεί ήδη βιολογικά, ενώ το 43,5% το σκέφτεται σοβαρά.

Ως προς τις νέες τεχνολογίες στη γεωργία, εδώ η έρευνα περιορίζεται σε βασικά πράγματα, όπως είναι η χρήση κινητού τηλεφώνου με σύνδεση Internet.

Αξίζει να σημειωθεί πως υπάρχει α-

Το 63,1% των αγροτών που συμμετείχαν στην έρευνα διέθεταν εκμετάλλευση έως 50 στρέμματα.

Μόνο ένας στους τρεις αγρότες αναγνωρίζει την ανάγκη μείωσης της χρήσης εισροών στο χωράφι, όπως και πως είναι ζωτικής σημασίας η μείωση της χρήσης των υδάτινων πόρων

κόμα ένα 25% των αγροτών βάσει του δείγματος που δεν μπορεί να μπει στο διαδίκτυο μέσω του κινητού. Από την άλλη, σε μεγάλο βαθμό χρησιμοποιούνται φορητοί και σταθεροί υπολογιστές για τις ανάγκες της δουλειάς τους. Φυσικά, όπως ήταν αναμενόμενο, ο βαθμός σύνδεσης στο διαδίκτυο και χρήσης των νέων τεχνολογιών είναι αντιστρόφως ανάλογος της ηλικίας, με τις νεότερες γενιές να είναι στην απόλυτη πλειοψηφία τους γνώστες και χρήστες των ψηφιακών τεχνολογιών.

Όσον αφορά την επίδραση της υγειονομικής κρίσης στο αγροτικό εισόδημα, η πλειοψηφία των ερωτηθέντων απάντησε πως επηρέασε την παραγωγή του. Ως προς το εισόδημα το 79,7% του δείγματος απάντησε ότι μειώθηκε από λίγο (34,1%) έως αρκετά (45,6%) εξαιτίας της υγειονομικής κρίσης.

Πάντως, αξίζει να σημειωθεί εδώ ότι μόλις ένα 29% έχει λάβει σχετική πληροφόρηση για τη νέα ΚΑΠ, δείγμα της πλήρους αποτυχίας των εθνικών αρχών να επικοινωνήσουν επαρκώς και με ευρεία διαβούλευση το περιεχόμενο των κειμένων.

Την ώρα μάλιστα που βρισκόμαστε λίγους μήνες πριν την οριστικοποίηση του στρατηγικού σχεδίου όπου θα γίνουν γνωστές οι βασικές πτυχές της πολιτικής ενισχύσεων και προγραμμάτων για την ερχόμενη επταετία. Ο μεγαλύτερος βαθμός γνώσης για την ερχόμενη ΚΑΠ απαντάται στην ηλικιακή ομάδα 40-54 ετών με ποσοστό 41% και στους καλλιεργητές με υψηλά εισοδήματα.

Το προφίλ των ερωτηθέντων

● Η μεγάλη πλειοψηφία του δείγματος σε ποσοστό 86,1% δήλωσε ότι η κύρια αγροτική του ενασχόληση αφορά την φυτική παραγωγή.

● Το 63,1% των απασχολούμενων στη φυτική παραγωγή διαθέτουν γεωργική εκμετάλλευση έως 50 στρέμματα, το 20,2% του δείγματος 51-100 στρέμματα και το 15,8% πάνω από 100 στρέμματα.

● Με τη ζωική παραγωγή δήλωσε ότι ασχολείται ως κύρια δραστηριότητα το 5,7%, με την μεγάλη πλειοψηφία να διαθέτει στην εκμετάλλευσή του αιγοπρόβατα, ενώ ένα ποσοστό της τάξης του 7,8% εμφανίζεται με μεικτή παραγωγική δραστηριότητα.